

זהר הקדוש

עם ביאור הפטר והפסוק

פרשת בהר בחקותי ונתתי שלום בארץ

ברוך הוא - בשעה שישאל נמצאים זכאים לפני הקדוש ברוך הוא, **מה פתב** - מה כתוב בפסוק, **ונתתי שלום בארץ**, והיינו, **האי לעילא** - זה ה'שלום' האמור בפסוק הוא 'בארץ' של מעלה, **דאיתי קודשא בריך הוא לאתחברא בכנסת ישראל** - שהקדוש ברוך הוא בא להתחבר עם

כנסת ישראל, והיינו שמדת היסוד נקראת שלום, ומדת המלכות נקראת 'ארץ', וזהו 'שלום בארץ' שיהיה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, על ידי יחוד יסוד ומלכות, **פדיו** - ואז נאמר **ושכבתם ואין מחירי**, שכאשר תשכבו לישון לא תצטרכו לפחד מן מלאכי החבלה.

וממשיך לבאר את המשך הפסוק 'והשבת' חיה רעה:

ושואל, **מאי טעמא** - מהו הטעם שלא תחרו ממלאכי החבלה, ומשיב, **בגין** - משום שהכתוב אומר, **והשבת חיה רעה מן הארץ**, ופירוש חיה רעה, **דא חיה דזינא בישא לתתא** - זו היא חיה של מין הקליפה הרעה שלמטה, ושואל, **ומאי איה** - ומי היא זאת הקליפה, ומשיב, **אגרת בת מחלת, היא, וכל סיעתא דילה** - קליפת אגרת בת מחלת, יחד עם כל החבורה שלה, ועליהם אומר הכתוב 'והשבת חיה רעה מן הארץ', שכשנני ישראל הם צדיקים, ומתקיים 'ונתתי שלום בארץ', והיינו, שיש יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, אזי מתקיים 'ושכבתם ואין מחירי' שהקדוש ברוך הוא משבית את קליפת אגרת בת מחלת וחבורתה.

ומפרש את סוף הפסוק 'וחרב לא תעבור בארצם':

והנה מה שנתבאר על פסוק 'ונתתי שלום בארץ' ושכבתם ואין מחירי והשבת חיה רעה מן הארץ **האי בלילא** - היינו המדובר עד כה בפסוק הוא על עת לילה דוקא, אבל **ביממא** - על שעות היום, מתקיים סוף הפסוק 'והשבת חיה רעה מן הארץ' וחרב לא תעבור בארצם, והכוונה לא המזיקים אלא על בני נשא דאיתו **מסטרעה דא** - בני האדם הבאים מצד קליפת אגרת בת מחלת, שהם המזיקים בפועל בזה העולם, כגון לסטים המזוינים בחרבות, לא יעברו בארץ, והדא הוא **דכתיב** - וזהו שכתוב בסוף הפסוק, **וחרב לא תעבור בארצם**, כלומר, שהמזיקים שבעולם הזה לא יעברו בארץ, כי יהיה שלום בארץ.

רבי אבא מבאר פירוש אחר על הפסוק 'וחרב לא תעבור':

רבי אבא הקשה על דברי רבי יוסי ואמר, פספסוק 'וחרב לא תעבור בארצם' אינה אמורה רק על חרב של מזיקים, **הא אוקמיה** - הרי העמידוהו (תענית כב), **דאפילו חרב של שלום** - שאפילו חרב של שלום, לא תעבור בארצם, **פגון פרעה נכה** - שרצה לעבור דרך ארץ ישראל ולא הניחו יאשיהו המלך, ויצא להילחם נגדו, הרי שאפילו חרב של שלום לא יעבור בארץ, ולמה תלה רבי יוסי דבריו דוקא בחרב של מזיקים.

אלא מפרש רבי אבא, **אבל** הפירוש הכתוב הוא **וחרב לא תעבור**,

הקדמה: במאמר לפנינו יבואר שכשנני ישראל יהיו צדיקים, ועל ידי מעשיהם יגרמו לעשות יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, יתיש הקדוש ברוך הוא כח הקליפות של אגרת בת מחלת והמחנה שלה, ויהיה שלום בארץ.

כתוב בפסוק (ויקרא כו ו) **ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחירי** (וגו') והשפתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבור בארצם. ובא לפרש מהו הטעם הפנימי של 'ואין מחירי' ומהי החרב 'שלא תעבור בארצם'.

בכדי להבין את הפסוקים מקדים לבאר את הפסוק רגזו ואל תחטאו:

רבי יוסי פתח את דבריו בהקדם ביאור הכתוב, (תהלים ד ה) **רגזו ואל תחטאו** (וגו') אמרו בלבבכם על משפכם ודמו סלה. ואומר, **רגזו ואל תחטאו, האי קרא אוקמיה** - פסוק זה העמידוהו חז"ל בגמרא (ברכות ה). **דבעי בר נש לארגזא יצר טוב על יצר הרע** - שצריך האדם להרגיז את יצרו הטוב על יצרו הרע, על ידי שיעשה מלחמה עם היצר הרע, וזהו פירוש הכתוב 'רגזו' את היצר הרע, ועל ידי זה שתרגיזוהו אז יהיה 'ואל תחטאו'.

והזהר מפרש באופן שונה מהגמרא את הפסוק 'רגזו ואל תחטאו':

ושפיר - ויפה פירושם של חכמי הגמרא, **אבל** עתה נפרש פסוק זה באופן אחר, **דבשעתא דרמש ליליא** - שבשעה שמחשך הלילה, **ובר נש שכב על ערסיה** - ובן אדם שוכב על מטתו, והיינו בתחילת הלילה, **כמה גרדיני נמוסין מתערין בעלמא** - הרבה שלוחים הממונים על חוקי והנהגות המלך, מתעוררים לשלוט בעולם, **ואזלין ושאטין** - והולכים ומשוטטים בעולם, **ובני נשא בעאן לאתרגזא מקמיה קודשא בריך הוא, ולדחלא מניה** - ובני אדם צריכים להיחרד מלפני הקדוש ברוך הוא, ולירא ממנו, **בגין** - כדי **דלא ישתכח נפשיה בגוייהו** - שלא תמצא נפשו בין אותם שלוחי המלך, **וישתזב מנייהו** - אלא יציל מהם, ולכן צריך לירא מהקדוש ברוך הוא בשעה זו.

ויבעי ליה לבר נש, דלא יפיק מנייהו מלה בפומיה - ואדם צריך, שלא יוציא מלה בפיו מהם, כלומר, שלא יוציא את שמותם של בעלי הדין בלילה, **בגין דלא יתער להו לגביה** - כדי

שכשמצויהם הם לא יתעוררו ויבואו אליו, **ולא ישתכחון בהדיה** - ושלא ימצאו עמו, **הדא הוא דכתיב** - וזהו ביאור המשך הפסוק **אמרו בלבבכם על משפכם ודמו סלה**, והכי פירושו, 'אמרו בלבבכם על משפכם' בשעה שהאדם שוכב על מיטתו יבקש רק בליבו שהקדוש ברוך הוא יצילו ממלאכי החבלה, אבל יזהר **דלא יפיק מנייהו מלה בפומיה** - שלא יוציא מלה מפיו מהם, והיינו 'ודמו סלה' שידום מלהוציא שמותיהם מפיו.

ועל פי הקדמה זו יפרש את הפסוק 'ונתתי שלום בארץ' ושכבתם ואין מחירי והשבת חיה רעה מן הארץ:

תא חזי - בוא וראה, **בשעתא דאשתכחו ישראל זכאין קמי קודשא**

ומקשה אפילו שבני ישראל לא היו ראויים לברכת 'וחרב לא תעבור בארצכם', מ"מ כיון שיאשיהו המלך היה צדיק למה זכותו לא הגנה על הדור, ואף הוא בעצמו נהרג:

ומקשה **הָכָא** - כאן, במעשה של יאשיהו המלך **אֵית לְאַסְתָּפְלָא** - יש להסתכל ולשאול, **דְּהָא תְּנִינָן אִי רִישָׁא דְּעֵמָא הוּא טַב, כָּל עֵמָא מִשְׁתַּזְבֵּן**

בְּגִינִיָּה - שהרי למדנו, אם ראש העם הוא

טוב, אזי כל העם ניצולים בגללו, **וְאִי**

רִישָׁא דְּעֵמָא לֹא אֲתַכְשֵׁר, כָּל עֵמָא

אֲתַפְסֵן בְּחֻבִּיָּה - ואם ראש העם אינו

כשר, אזי כל העם נתפסים בחטאו, ואם כן

קשה, **וְהָא יֹאשִׁיָּהוּ רִישָׁא דְּכִשְׂרָא הוּא,**

וְעוֹבְדוֹי מִתְכַּשְּׁרִין - והרי יאשיהו שהיה

ראש העם כשר, ומעשיו היו ישרים, אם כן

אֲמַאי אֲתַפְסֵן בְּחֻבִּיָּהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל -

למה נתפס בעונותיהם של ישראל, ונהרג.

ומתרץ שני תירוצים למה נלכד יאשיהו המלך בשחיתותם של ישראל:

תירוץ אחד, **אָלָא חֲטָאוּ הֵיךָ, עַל דְּלֹא**

הִימִין בִּיה בִּירְמִיָּהוּ - על שלא

האמין לירמיהו הנביא, שאמר לו שיש בני

ישראל שעובדים עבודה זרה, **וְלֹא כְּפִית**

לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל - ולא הכריח את בני

ישראל שיכנעו לירמיה הנביא ויחזרו

בתשובה, **דְּחֻשִׁיב דְּכִלְהוּ זְכָאִין**

כְּוֹתִיָּה - משום שחשב שכולם צדיקים

כמותו, **וְהוּא אָמַר לִיה יִרְמְיָה, וְלֹא**

הִימִין בִּיה - וירמיהו אמר לו שבני

ישראל עובדים עבודה זרה ולא האמינו,

וּבְגִין כֶּךָ אֲתַפְסֵן בְּחֻבִּיָּהוֹן - ובגלל

זה נתפס בעונותיהם.

וְעוֹד תירוץ וטעם למה נתפס בעונותיהם

של ישראל, **דְּסִיְהָרָא הוּא מְאִיר**

נְהוֹרָא - כי הלבנה שהיא סוד המלכות, הנמיכה את אורה, כלומר, שהושפל

וירד אור המלכות, **וּבְעֵינָא לְאַסְתָּמָא** - והיתה הולכת להסתם לגמרי, כי ספירת

המלכות היתה כמעט נטרדת למטה בסוד הגלות, שכבר היה קרוב לחורבן בית

המקדש, ולכך נהרג יאשיהו בחטאי בני ישראל.

דָּא סִיעָתָא דִּילָה - הכוונה על חבורתה של קליפת אגרת בת מחלת, שנקראים קליפת 'חרב' שהוא יסוד שבקליפה, ומה שנאמר **'וְהִשְׁבַּתִּי חֵיה רָעָה'** - היינו קליפת אגרת בת מחלת בעצמה, שנקראת קליפת 'חיה רעה' שהוא מלכות דקליפה, **דְּלֹא תִשְׁלוּט בְּאַרְעָא** - שלא תשלוט בארץ, כי אם היא תשלוט אז יהיה חס ושלום יחוד יסוד ומלכות דקליפה.

רבי אבא מוסיף לבאר מה הכוונה 'לא תעבור':

וְאִפִּילוּ הָעֵבְרָה בְּעֵלְמָא לֹא תַעְבּוֹר עֲלֵיכֶן - הקליפות הללו לא

יעברו עליכם אפילו בדרך העברה בעלמא,

וְאִפִּילוּ חֶרֶב דְּשָׂאָר עֲמִין - ואפילו חרב

של שאר העמים שנלחמים זה בזה לא

תעבור עליכם, **וְאִפִּילוּ בֶּר נֶשׁ מִזֵּינָא,**

לֹא יַעְבּוֹר עֲלֵיכֶן - ואפילו אדם אחד

מזוין, שהוא מזיק שבעולם הזה, לא יעבור

בגבולכם.

ומשווה את דרשת רבי אבא לדרשת יאשיהו המלך את הפסוק 'וחרב לא תעבור':

ואומר, **וְדָא דְּרִישׁ יֹאשִׁיָּהוּ מִלְכָּא** -

ודרוש זה כדברי רבי אבא דרש

יאשיהו המלך, כאשר מנע מפרעה נכה

עם חיילותיו לעבור בארץ ישראל, כי

חשב שכל בני ישראל הם צדיקים,

וממילא יש יחוד של הקדוש ברוך הוא

עם כנסת ישראל, ואין שום כח לקליפות

אפילו בהעברה בעלמא, **וְאִזְקִימוּהָ דְּהוּא**

אֲתַפְסֵן בְּחֻבִּיָּהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל - והרי

כבר העמידוהו (תענית כב:), שהוא נתפס

בחטאי ישראל, ואף על פי שהוא בעצמו

היה צדיק, מכל מקום לא היה יחוד

קודשא בריך ושכינתיה, מחמת דורו שלא

נהרג יאשיהו המלך, **כְּמָה דְּכְתִיב** - כמו שנאמר (איכה ד כ), **'רוח אפינו**

מְשִׁיחַ ה' נִלְכַּד בְּשַׁחֲתוֹתָם' וגו' שבפסוק זה ירמיה מקונן על מיתת

יאשיהו המלך.

נפשי צמאה
לדעת

כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומה, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

